

És még miért fontos nekünk a klímavédelem?

November első hetében tartják Glasgow-ban az ENSZ Éghajlatváltozási Keret-egyezményének 26. ülését. Úgy Magyarország, mint az Európai Unió elkötelezett híve az emberi tevékenység által okozott éghajlatváltozás elleni küzdelemnek, és készek is ez ügyben lépéseket tenni. A klímakatasztrófa elkerülésén kívül az EU rövid és középtávú céljait is remekül szolgálják a tervezett szigorú intézkedések.

Magyarország és az EU álláspontjával azonban nem mindenki ért egyet. A klímavédelem legfontosabb kérdéseiben több, nemzetközi szinten felmerülő vitás pont van, és ezek, nem meglepő módon, szoros kapcsolatban állnak az egyes országok eltérő gazdasági szerkezetével, illetve érdekeivel.

Az Európai Unió elkötelezte magát, hogy a következő 30 év alatt úgy alakítja át gazdaságát, hogy klímasemlegessé váljon. Ennek első lépéseként 2020 decemberében megfogalmazta, majd később jóváhagyta azt a rendkívül ambiciózus célkitűzést, hogy 2030-ra, 1990-hez képest nem a korábban elfogadott 40%-os, hanem legalább 55%-os uniós belüli nettó csökkentést kell elérni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásában. A célkitűzés jogi erőre is emelkedett 2021 júliusában az európai klímarendelet elfogadásával. Ez azt jelenti, hogy a következő évtizedekben az EU drasztikusan csökkenteni fogja az üvegházhatású gáz kibocsátását.

Mindez maga után vonja a zöld technológiákkal kapcsolatos kutatások, fejlesztések növekedését, új piacok kialakítását, majd mindezek új munkahelyek létrehozását eredményezik. Mi több, amennyiben az új technológiák bölcsen átgondolt kereskedelempolitikával és némi szerencsével is társulnak, akár gazdasági növekedést is eredményezhet az EU zöld célkitűzése. Mindennek azonban feltétele a hosszú távú globális versenyképesség kialakítása és a globális ellátási láncoktól való nagymértékű függőség csökkentése.

Nehéz lenne megállapítani, hogy az uniós klímavédelmi politikáit a klímakatasztrófa veszélye miatti őszinte aggodalom vagy az éles szabályok által nyújtott hosszú távú előnyök vezérlik. Az viszont vitathatatlan, hogy a gyakorlatilag minden szakpolitikai ágazatot átható szigorú klímavédelmi szabályozás meghatározó tényezője az uniós közös piacnak. A partnerországokból származó importtermékek előállításánál során szigorú környezetvédelmi szabályoknak

kell megfelelni. Ebből következően ez meghatározza, hogy a partnerországok milyen minőségű és mennyiségű terméke kerülhet majd az uniós piacokra.

Az uniós klímavédelem miatt átalakuló piacok legnagyobb vesztese Kína lenne, amely jelenleg a világ legnagyobb üvegházhatásúgáz-kibocsátója, és mindeddig nem kötelezte el magát a klímavédelem érdekében. A második helyezett az Amerikai Egyesült Államok, amely a kínai érték felét bocsátja ki, majd ezt követi India, Indonézia és Oroszország. A sorrend némileg hasonlít a Nemzetközi Valutaalap által összesített, vásárlóerő-paritással mért gazdasági növekedés sorrendjével, amely szerint jelenleg a világ vezető gazdasága Kína, második az Egyesült Államok, harmadik helyezett India, ezt követi Japán, majd Németország, majd a hatodik és hetedik helyet Oroszország és Indonézia foglalja el.

Az unió a nála gyorsabban növekvő országokkal szemben úgy tehet szert némi versenyelőnyre, ha világszerte ragaszkodik a klímasemlegességhez, és ezáltal képes kiegyenlített versenyfeltételeket kialakítani, így védve piacát. Az erős klímadiplomácia fontossága a korábban említett klímasemlegességi rendeletben is szerepel, így hát nem meglepő, hogy a glasgow-i klímacsúcson az Európai Bizottság elnöke 1 milliárd euró értékű hozzájárulást ajánlott fel az erdők védelmére, amelyet az uniós költségvetésből a következő öt évben terveznek kifizetni (az összeg egynegyedét a kongói medence őserdeinek védelmére különítették el). A felajánlás még inkább diplomáciai jelentőségűnek tűnik, ha összehasonlítjuk az USA által ígért 9 milliárddal. Sokkal jelentősebb lépésnek tűnik a klímacsúcs előtt tartott G20-as ülés utáni bejelentés, aminek során az Egyesült Államok és az Európai Unió eltörölték az egyes acél- és alumíniumtermékekre bevezetett importvámokat. Az acél és az alumínium előállítása rendkívül sok szén-dioxid-kibocsátással jár, ezért a vámok felfüggesztésén kívül a két fél megállapodott egy szénsemleges előállítás szükségességében és annak mielőbbi kidolgozásában.

Középtávon az acél- és alumíniumtermékekkel kapcsolatban jelentős ágazati váltás várható, de a többi termék és szolgáltatás során is rövid időn belül számíthatunk lényeges átalakulásokra. Ezek az újítások garantálhatják az unió gazdasági sikerét és növekedését. Magyarország elemi érdeke, hogy ezekhez a változásokhoz mielőbb alkalmazkodni tudjon, és a kialakuló piaci rést kihasználva tovább javítson gazdasági versenyképességén.

2021. november 5.